

## СТАНОВИЩЕ



от проф. д-р Господинка Радева Пракова-Василева, дм – Катедра по „Вътрешни болести и Обща медицина“ към Медицински Факултет на Тракийски Университет – Стара Загора

член на Научно жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор“ в област на висшето образование 7.„Здравеопазване и спорт“ в професионално направление 7.1 „Медицина“ и научна специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ към ФОЗ на МУ- Пловдив, обявен в ДВ, бр. 35 от 19.04.2024 година.

Рецензията е в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-Пловдив и съгласно Заповед №Р-2160/24.06.2024 г. на Зам. Ректора по НИД на МУ-Пловдив.

За участие в конкурса са подадени документи от един кандидат - доц д-р Росица Цветанова Димова, дм.

Доц. д-р Росица Цветанова Димова завършва ВМИ-Пловдив през 1994 година. От 1995 до 1999 г. работи последователно като лекар-ординатор в общ. Марица и в Кардиологичното отделение на ОРБ-Пловдив. От 1999 до 2003 г. е редовен докторант към Катедрата по „Обща медицина“ на МУ-Пловдив, където успешно защитава докторат на тема “Качество на общата медицинска помощ-същност, съдържание, определяне и управление“. През 2009 г. е избрана за главен асистент към Катедрата по „Здравен мениджмънт, икономика на здравеопазването и обща медицина“ на ФОЗ. Има признати две специалности-„Обща медицина“ (2004 г.) и „Социална медицина и здравен мениджмънт“ (2019 г.). През 2009 г. придобива втора магистърска степен по „Здравен мениджмънт“ от ФОЗ на МУ-Пловдив. От 2016 г. е „Доцент“, а от 2023 г. и понастоящем-Ръководител на Катедрата по „Здравен мениджмънт и икономика на здравеопазването“ във ФОЗ към МУ-Пловдив.

Доц. д-р Р. Димова е сертифициран одитор по качество, член е на редица български (БНДОЗ, БАОЗ, Съюза на учените в България) и международни научни

организации (EURACT, EUPHA, EGPRN), член на факултетно ниво на ASPHER (Асоциация на училищата по общественото здраве в европейския регион).

### **Научноизследователска дейност**

Наукометричните показатели на доц. д-р Р. Димова са оценени на базата на представените материали за научна активност след заемане на академичната длъжност „Доцент“ през 2016 година. В настоящия конкурс, доц. д-р Р. Димова участва с 1 дисертационен труд, с 1 монография, 31 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация, от които 9 в списания с ИФ. Осемнадесет публикации са в нереперирани списания с научно рецензиране и участие в написването на една глава от колективна монография. На 34% от публикациите доц. д-р Р. Димова е първи автор, на 1/3 - втори и на 30% - трети и пореден автор.

Научните участия в международни и национални форуми с постери и доклади са 39, на 41% от които доц. д-р Р. Димова е първи и на 31% - втори автор.

Доц. д-р Р. Димова представя доказателствен материал за 67 цитирания в реферирани и индексирани издания в световноизвестни бази данни с научна информация, 5 цитирания в монографии и колективни токове и 58 цитирания в нереперирани списания с научно рецензиране. Общия брой на цитираните публикации е съответно 18, 5 и 28 с h-index-5.

Доц. д-р Р. Димова е била ръководител на 2 и е участвала в 3 национални научни или образователни проекти.

Научните интереси на доц. д-р Р. Димова могат за се обединят в следните **направления на общественото здраве и здравния мениджмънт:**

**Здравен мениджмънт и съвременни стратегически подходи** в управление на медицинската практика, управление на ресурсите на болницата, с фокус човешки ресурси, време, грешки и култура на безопасност. Направен е критичен анализ и оценка на световния опит на различни понятия, концепции, здравни политики и стратегии за превенция на нежелани събития и грешки в здравеопазването. За пръв път в страната ни са публикувани резултати, свързани с лингвистично и културално адаптираните на български език и валидиране на въпросник за оценка на удовлетвореността на

пациентите от ОПЛ в общата медицинска практика (EUROPEP) и са сравнени с резултати на чужди проучвания

*Превенция на СС заболяванията* чрез приложена оригинална методика за прекатегоризиране на пациенти със сърдечно-съдов риск, като се вземат под внимание допълнителни модифициращи рискови фактори

Изследвани са рискови фактори и мениджмънта на сърдечно-съдови заболявания със сравнителен анализ на предсказващата стойност на трите методики за оценка на сърдечно-съдовия риск - SCORE НРД, ESC (2016) и SCORE ESC (2019). Доказва се, че методиката SCORE ESC (2019) има по-висока предиктивна стойност за възникване на тежко или фатално атеросклеротично събитие, в сравнение с методиките SCORE НРД и SCORE ESC (2016). Идентифицирани и измерени са абсолютния и атрибутивния риск на допълнителните рискови фактори за SCORE при оценка на коронарния риск и развитие на ССЗ.

*Медицинската квалитология* има отношение към обучението на студенти по обществено здраве и здравен мениджмънт, а *терминологичния компендиум*, с основните термини и понятията от теорията на здравния мениджмънт и обществено здраве - за нуждите на студенти, специализанти и здравни мениджъри.

Особен интерес представляват публикациите, насочени към изследване поведението на здравните специалисти относно *болничната култура за безопасност и взаимовръзката ѝ с елементите на психологическия климат*. За пръв път е валидиран за българската популация въпросник за измерване и оценка на болничната култура на пациентска безопасност (B-HSOPSC). Направен е опит да се дефинират основни понятия, свързани с културата на безопасност и да се предложи класификационна рамка на нежеланите събития и грешки в медицинската практика. Разработена е идея и реализирана уеб-платформа за оценка на болничната култура за пациентска безопасност, [www.rsps.bg](http://www.rsps.bg), като е направено тестване и оценка на система за докладване на нежелани събития и грешки. Направен е критичен анализ и оценка на световния опит на различни понятия, концепции, здравни политики и стратегии за превенция на нежелани събития и грешки в здравеопазването. Използван е mixed method analysis, чийто предимства позволяват комплексното изследване на проблема за

пациентската безопасност чрез оригинална комбинация от качествени и количествени изследователски методи.

*Мениджмънт на хроничните неинфекциозни заболявания*-анализирани са основни фактори за подобряване на качеството на живот при пациенти с ХБН на хронично-хемодиализа с преведен и крос-културално валидиран въпросник Missoula-VITAS Quality of Life Index (B-MVQOLI-15) и при пациенти след тотална тиреоидектомия. Извършено е емпирично изследване сред пациенти с АХ за оценка на физическата активност и контрол върху физическото им здраве. Предложен е бенчмаркинг подход като стратегически метод за подобряване качеството на мониториране и лечение при пациенти с псориазис.

*Влияние на COVID-19 пандемията върху КЖ и достъп до здравни услуги*-изследван е достъпът на пациенти с ревматологични заболявания до адекватна ревматологична помощ по време на Ковид-19 пандемията и възможността за използване на телемедицина в периодите на локдаун. Изследвана е връзката между ревматологичните заболяванията, медикаментозната терапия и COVID-19 инфекцията. Идентифицирани са важни клиничко-лабораторни предиктори за по-тежко протичане и леталитет от COVID-19 асоциирана пневмония

*Електронно обучение, мотивационни нагласи и удовлетвореност на преподаватели от електронното обучение.* Анализирани са основни детерминанти на мотивацията и фактори за удовлетвореност на университетски преподаватели от обучение в онлайн среда по време на Ковид-19 пандемия, както и възприятия и нагласи на студентите за дистанционно обучение в МУ-Пловдив. Срезово изследване сред студенти, относно тяхната удовлетвореност от управление и бюджет на времето установява, че дисбалансът между свободното време и професионалния живот води до по-ниско ниво на удовлетвореност. Емпирично изследване доказва, че удовлетворението на университетските преподаватели от тяхната работа, съчетано с демократичен стил на управление, са важни предиктори за бъдещата им продуктивност.

Представената монография „Култура на безопасност в здравеопазването и безопасни здравни грижи“, издадена през 2020 г. с автори доц. Р. Димова и гл. ас. Р. Стоянова, е посветена на проблемите, свързани с пациентската безопасност, и има за цел да доизгради и допълни концепциите за културата на безопасност в

здравеопазването и икономическите оценки на медицински грешки. Описани са понятийно-концептуалната рамка и таксономията на грешките в медицинската практика, както и оригинална методика за съпоставяне на разходите, свързани с настъпване на нежелано събитие или грешка, с разходите за неговата превенция. Същността на термините и понятията е базирана на проучвания от други автори, международни институции и организации. Монографията е предназначена за студенти, докторанти, преподаватели и специалисти с различен професионален профил и с фокус върху общественото здраве и здравния мениджмънт.

Доц. д-р Р. Димова е участвала в състава на редица научни журита за придобиване на ОНС и за заемане на академична длъжност. Била е рецензент на научни статии за български и чуждестранни издания (Обща медицина, *Asian Journal of Medicine and Health*). Ръководител е на двама успешно защитили докторанти. Член на организационния комитет на международни конференции-*Public Health and Health Care in Greece and Bulgaria, The Challenge of the Cross-border Collaboration 2009 г. и 2010 г., V-я Family Medicine Congress, Edirne, Турция, 2016 г. и VI-я международен конгрес на БЛС, София, 2024 г.* Била е модератор в международни и национални форуми, и гост лектор в Гърция и Турция.

#### **Учебно-преподавателска дейност**

Доц. д-р Р. Димова е преподавател със стаж над 20 години в МУ-Пловдив. Учебни занятия има със студенти – бакалаври и магистри в специалност „Управление на здравните грижи“ и „Обществено здраве и здравен мениджмънт“. Представила е удостоверение като лектор за специализанти по специалност „Обществено здравеопазване“, както и документи за участие в обучението на 5 докторанти. Член е на държавни изпитни комисии по „Обща медицина“ и „Обществено здравеопазване“, за студенти в специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт“. Участвала е в разработването на учебни програми, изпитни тестове и компедиум за здравните специалисти по общественото здраве и здравен мениджмънт.

Има участия в Програма Erasmus+ с цел преподаване за учебни години 2019/2020 г. и в Cluj-Napoca, Румъния и 2022/2023 г. в Istanbul, Турция.

Справката за учебната натовареност за 2022/2023 г. показва изпълнение над 100% от изискуемата за висшето училище аудиторна заетост – 541,2 учебни часа, от които 298-лекции и 243,2 – изпити. Публикуван е университетски учебник „Медицинска квалитология“ (2021) и университетско учебно пособие „Терминологичен компедиум по здравен мениджмънт“ (2016), които се използват както

в подготовката на студенти по съответните дисциплини, така и от специалисти в областта на общественото здраве.

### Заклучение

Доц. д-р Р. Димова е изграден преподавател с интерес в областта на общественото здраве, социалната медицина и здравния мениджмънт, и отговаря на минималните количествените и качествени критерии за заемане на академичната длъжност „Професор” съгласно ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-Пловдив. Представената научна продукция покрива, а по някои показатели и надвишава минималните наукометрични изисквания: показател А-50 т., показател В-100 т., показател Г-664,9 (300 т.) и показател Д-1350 точки (400 т.), показател Е – 340 т. (150 т.) и за показател Ж-596 точки (300 т.).

Това ми дава основание да *гласувам положително за избора на Доц. д-р Росица Цветанова Димова, дм на академичната длъжност „Професор”, по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията” към Факултета по Обществено Здраве на Медицински Университет - Пловдив.*

06. 08. 2024 г.

Ст. Загора

Рецензент:

/Проф. д-р Господинка Пракова. дм/

Заличено на основание  
Чл.5 §1, б. “В” Регламент (ЕС)2016/679